

Posudek na bakalářskou práci Lenky Hůlové
(ZČU v Plzni, Fakulta pedagogická)

„Malakofauna údolí Červeného potoka na Komárovsku“

Slovní hodnocení:

Práce pojednává o inventarizačním průzkumu terestrické a sladkovodní malakofauny údolí Červeného potoka na Komárovsku v rozsahu 56 stran, 21 tabulek, 1 grafu, 2 obrázků vložených v textu a 5 stran příloh s fotografickými tabulemi.

Ve sledovaném území na celkem 19 dílčích lokalitách zjistila studentka L. Hůlová 26 druhů měkkýšů (18 terestrických, 8 sladkovodních), resp. 25 druhů plžů a 1 druh mlže.

K předložené práci mám několik poznámek a kritických připomínek. Přestože je práce srozumitelně a logicky členěna na kapitoly a podkapitoly a studentka dbala na jasné a přesné formulace, je nutno vytknout občas se objevující nepřesnosti v slohovém vyjádření a popisu faktů, jež namátkou dvě vypisuji:

str. 7 – Komárovsko leží zhruba 6 km od dálnice D1 – jedná se o dálnici D5

str. 7 – je zcela nevhodně použit popis, kde pramení Červený potok (ve středu brdských lesů) a kde z nich vytéká (u obce Neřešín) – toto lze zcela jistě formulovat lépe a odborněji (např. „... pramení v centrální části Brd, na severu lesní oblast opouští u obce ...“).

Tyto připomínky nemají zásadní vliv na praktickou část práce a lze jen doporučit se takových kostrbatých vyjádření napříště vyvarovat.

V kapitole 2.1 (Charakteristika sledovaného území) postrádám u vegetačního popisu sledovaného území zařazení do fytochorionu 35 Podbrdsko, podokresu 35b Hořovická kotlina, čímž by bylo zcela zřetelně dáno čitatelům na vědomí, jaké vegetační podmínky zde mohou očekávat. V kapitole 2.2 (Metodika sběru) dále postrádám vyjádření k odběru hrabankových vzorků, např. jaký měly objem. Přestože studentka dále v textu u vlastních výsledků uvádí plochy, ze kterých byly vzorky odebírány, není zřejmé, jak byly objemné. Za standardní objem vzorku považujeme 3 – 5 litrů, výjimečně méně nebo více podle povahy sedimentu, mocnosti listového opadu, zvlhčení stanoviště apod., nicméně i toto je nutno zmínit. Naproti tomu, kdy je udána plocha, jedná se zcela jistě o tzv. směsný hrabankový vzorek. V kapitole 2.3 (Determinace a nomenklatura) není nikde zmíněno, zda byly druhy, u nichž je to vyžadováno, podrobeny pitvě pohlavních orgánů pro přesné druhové zařazení (např. *Aegopinella minor*, *Gyraulus laevis*).

K praktické části (Kapitola 3) považuji za zbytečné uvádět širší výčty oblastí nebo lokalit, které jsou již velmi vzdálené vlastnímu studovanému území a nemají přímou souvislost s Komárovskem v Podbrdsku.

K vlastnímu vyhodnocení výsledků (Kapitola 4) mám zásadní připomínku a to, že při sběrech byli zcela opomíjeni názi plži, kteří jsou nedílnou součástí terestrické složky malakofauny. Tento fakt má následně zkreslující dopad na kvalitativní (druhové) zastoupení, neboť i názi plži bezesporu ve sledovaném území žijí.

V diskusní části práce považuji za nedostatečné srovnání s dřívějšími výzkumy. Studentka správně podotýká, že se jedná o první malakologické nálezy ve sledovaném území, při srovnání s širší oblastí se ale opírá pouze o jeden zdroj (POJER et al. 2005), přestože z přilehlých Brd a Hřebenů pochází řada dílčích publikovaných nálezů malakofauny v širších souvislostech. Namátkou:

LOŽEK V., 1950: Některé přírodní památky v jižních Brdech. – OP, V, 3: 52-55.

CÍLEK, V. & LOŽEK, V., 1993: Hodnotná maloplošná území středních Brd. – OP, 48, 7: 207-211.

LOŽEK V., 1993: Brdy z hlediska malakozoologie. – S. 47-48 in: Seminář Příroda Brd a perspektivy její ochrany. OÚ Příbram a MO. Příbram.

LOŽEK V., 1994: Měkkýši hradu Valdeka a poznámky k malakofauně Brd. – BC, 23: 7-14.

LOŽEK V., 1998: Půdy Brd a měkkýši. – S. 24-28 in: Příroda Brd a perspektivy její ochrany. OÚ Příbram, MŽP a AOPK ČR. Příbram.

LOŽEK V., 2000: K charakteristice niv brdských toků. – S. 123-125 in: NĚMEC, J. (Ed.): Litavka 2000. Modelové území povodí Litavky. OÚ Příbram, MŽP a MZ ČR. Příbram.

Dále v diskusní části považuji za zbytečné srovnávat sledované území s jinými lokalitami, které jsou již velmi vzdálené Komárovsku (fytogeografický podokres Hořovická kotlina), a to NPR Voděradské bučiny (vzdálenost ca. 70 km) a Milešovský potok v Českém středohoří (více jak 80 km). Spíše měla studentka zaměřit síly na užší okruh lokalit pro jejich vzájemné srovnání v rámci celého fytochorionu Podbrdsko – Holoubkovské, Příbramské a Březnické spolu s Hořovickou kotlinou.

Na základě vlastních sběrů studentky Hůlové byly doloženy některé zoogeograficky, resp. malakogeograficky pozoruhodné druhy měkkýšů, např. páskovka *Cepaea nemoralis*, kterou však již nijak více nekomentovala, přestože by si to zrovna tento druh zasloužil. K dodatečnému studiu doporučuji prostudovat některé z těchto prací:

PELTANOVÁ A., DVOŘÁK L. & JUŘIČKOVÁ L. 2012: The spread of non-native *Cepaea nemoralis* and *Monacha cartusiana* (Gastropoda: Pulmonata) in the Czech Republic with comments on other land snail immigrants. – *Biologia* 67(2): 384–389.

DVOŘÁK L. & HONĚK A., 2004: The spreading of the Brown Lipped Snail, *Cepaea nemoralis*, in the Czech Republic. – *Časopis Národního muzea, Řada přírodovědná*, 173(1-4): 97–103.

Závěrem ke svému posudku chci podotknout, že přes tyto veškeré kritické připomínky a poznámky nezařazují práci do neobhajitelné polohy. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji výslednou známku 2 – velmi dobře.

V Praze, 30.5.2013

.....
RNDr. Jaroslav Hlaváč, Ph.D.